Súd:	Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka:	B2-49C/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1221205326
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mgr. Alžbeta Strajňáková PhD.
ECLI:	ECLI:SK:MSBA4:2024:1221205326.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudkyňou JUDr. Mgr. Alžbetou Strajňákovou, PhD. v sporovej veci žalobkýň: 1/ G. S., Q.. XX.XX.XXXX, U. U. Č.. XXX, U. R. Y. Q. T., 2/ G. F. (N.. S.Á.), Q.. XX.XX.XXXX, U. U. XXX, 3/ X. S., Q.. XX.XX.XXXX, U. U. Č.. XXX, U. R. Y.Y. Q. T., zastúpení: Miroslava Kušnírová & Partners s. r. o., so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, IČO: 54 296 498, proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpený: MGA IURIS s. r. o., so sídlom Cukrová 14, Bratislava, IČO: 47 233 028, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
IV. Žalobkyne majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava II dňa 25.10.2021 sa žalobkyne voči žalovanému domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená v dôsledku spáchania trestného činu vinníkom dopravnej nehody. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 02.12.2018 o 9:45 hod. došlo na ceste I/65 pri obci Dolná Ves, okres Žiar nad Hronom k dopravnej nehode (ďalej len „dopravná nehoda“) pri ktorej zomrel T. S., nar. dňa XX.XX.XXXX (ďalej len „nebohý“). Nebohý bol synom žalobkyne v 1. rade a bratom žalobkyne v 2. a 3. rade. Vinníkom dopravnej nehody bol p. T. X., vodič z povolania pracujúci pre spoločnosť R. - Y. E. D., ktorá je vlastníkom motorového vozidla zn. DAF C., ev. č. E. XXXX G., číslo zelenej karty: J.-XX/XXXXXXX platnej v období 22.04.2018 - 22.04.2019. Dopravná nehoda bola riešená na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Žiar nad Hronom, č. spisu: K.-XXX/X-T.-M.-XXXX. Dňa 08.03.2019 vypracoval znalec Z.. M. G., J.. N.. Š. XX/XX, XXX XX Ž. Q. F., znalec zapísaný v zoznam znalcov, odbor: cestná doprava, odvetvie: technický stav cestných vozidiel znalecký posudok č. XXXXXXXXXXXX vo veci dopravnej nehody ku ktorej došlo dňa 02.12.2018 o 9:45 hod. na ceste I/65 v km 87,1 pri obci Dolná Ves, okres Žiar nad Hronom. Zo znaleckého posudku vyplýva, že vinníkom dopravnej nehody je p. T. X.. Listom zo dňa 05.02.2019 označeným ako „Information for an Insurance cover of a vehicle with registration no: E. XXXX G.“ National Insurance Bureau, Mittropolit T. Gologsnov street n. 28, 10000 Skopje, Republic of Macedonia, Macedónska kancelária poisťovateľov na žiadosť žalovaného zo dňa 30.01.2019 odpovedala a poskytla informácie ohľadne predmetného motorového vozidla registrovaného v Macedónsku. Z tohto listu je zrejmé, že motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody poistené v spoločnosti „Insurance company NOVA“ s platnou zelenou kartou. Výzvou zo dňa 21.04.2021 označenou ako „Výzva na vyplatenie poistného plnenia“ žalobkyne vyzvali žalovaného na vyplatenie poistného plnenia. Žalovaný listom zo dňa 27.04.2021 označeným ako

„Oznámenie o postúpení vysporiadania Vášho nároku“ oznámil žalobkyniam, že škodová udalosť bola zaevidovaná dňa 30.01.2019 pod číslom škodovej udalosti S. XXXXXX a korešpondenčným partnerom na prejednanie a vysporiadanie škodovej udalosti je spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. (ďalej len „AVUS“). Spoločnosť AVUS žalobkyniam listom zo dňa 27.04.2021 oznámila, že nie je možné vysporiadať uplatnený nárok a zároveň oznámila, že v súvislosti s dopravnou nehodou už boli žalobkyni v 1. rade vyplatené všetky jej zákonné nároky. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z PZP údajne nevzniká a nemožno tento nárok vysporiadať.
2. Žalobkyne poukázali na § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o PZP“), rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12 vo veci Haasová c/a Petrík, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí
súdov Slovenskej republiky pod R 61/2018 s nasledovnou právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Poukázali tiež na to, že k tomu istému záveru (R 61/2018) dospel aj Ústavný súd SR napr. v uzneseniach sp. zn. I. ÚS 474/2016 a III. ÚS 666/2016. V zmysle týchto uznesení pojem „škoda“ použitý v zákone o PZP je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Vzhľadom na vyššie uvedené mali žalobkyne za to, že pasívna vecná legitimácia žalovaného je daná tým, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je krytá povinným zmluvným poistením. Poukázali na to, že je zrejmé, že dopravná nehoda bola spôsobená občanom cudzieho štátu, ktorý v čase nehody mal na motorové vozidlo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v moldavskej poisťovni „Nova“. Z ust. § 16 ods. 1 zákona o PZP jednoznačne vyplýva, že žalovaný poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená. V ust. § 16 ods. 3 zákona o PZP sú uvedené výnimky z povinnosti uzatvárať zmluvu o hraničnom poistení. Jedná sa o prípady, kedy sa povinnosť uzavrieť hraničné poistenie považuje za splnenú, ak sa vodič motorového vozidla preukáže zelenou kartou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mali žalobkyne za to, že prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, mal uzatvorené hraničné poistenie. Nakoľko zmyslom a účelom ustanovenia priznávajúceho poškodenému právo na náhradu škody je zaistiť, aby mu v plnej miere bola kompenzovaná majetková ujma, mali žalobkyne za to, že žalovaný má povinnosť v zmysle ust. § 24 ods. 2 písm. d) zákona o PZP poskytnúť z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla.
3. K zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne uviedli, že je zrejmé, že dňa 02.12.2018 došlo k dopravnej nehode pri ktorej prišiel o život syn žalobkyne v 1. rade a brat žalobkýň v 2. a 3. rade. Túto dopravnú nehodu zavinil vinník T. X., ktorý bol vodičom predmetného motorového vozidla. Smrťou nebohého došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkýň, a to konkrétne do práva na súkromie a rodinný život, ktoré sú chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Žalobkyne stratili možnosť viesť s nebohým rodinný a súkromný život. Neoprávneným zásahom do života a telesnej integrity bol nebohý pozbavený možnosti žiť na tomto svete. Dopravná nehoda zavinená vinníkom mala za následok závažný negatívny a nenapraviteľný dopad pre nebohého, a to neodstrániteľnú a teda absolútnu ujmu - smrť. Žalobkyne tak prišli o milovaného syna a brata - mimoriadne blízke a harmonické rodinné vzťahy boli pretrhnuté. Žalobkyne ďalej uviedli, že z dostupnej judikatúry je zrejmé, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predovšetkým skutočnosť, že morálna satisfakcia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca, pričom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov
objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by v konkrétnej situácií, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení postihnutej osoby (uznesenie Ústavného súdu SR z 13.04.2011, sp. zn. III. ÚS 154/2011-15). Žalobkyne mali za to, že akákoľvek morálna satisfakcia

v podobe ospravedlnenia v danom prípade je irelevantná, keďže zásah do osobnostných práv na právo na súkromie, no najmä na rodinný život je natoľko v súčasnosti a aj do budúcna poznačený, že jediným uspokojivým zadosťučinením by bolo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Aj keď priznanie požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy neprinavráti žalobkyni v 1. rade jej syna a žalobkyniam v 2. a 3. rade ich brata, požadovaný nárok satisfakcie bude aspoň primeranou útechou a satisfakciou. Žalobkyne sú presvedčené, že stratou najbližšej osoby, t.j. syna a brata, už nikdy nebudú viesť rodinný život ako predtým. Smrťou nebohého sa žalobkyniam bez ich akéhokoľvek zavinenia, ako aj bez akéhokoľvek zavinenia nebohého život zmenil. Správanie, psychické zdravie, chod domácnosti, finančná stabilita žalobkýň sa úplne zmenila. Traumy zo straty syna a brata pretrvávajú až dodnes. Zároveň žalobkyne poukázali najmä na citovú ujmu, spočívajúcu v nepríjemných pocitoch smútku, šoku zo straty najbližšej osoby, ako aj pretrvávajúcej traumy. Nakoľko psychická stabilita žalobkýň je stratou syna a brata natoľko poznačená, peňažná satisfakcia je v úplnosti dôvodná. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, neustanovuje zákon žiadne medze. Keďže niet peňažnej hodnoty, ktorá by vyvážila cenu ľudského zdravia, žiadna čiastka nemôže plne reparovať následky spôsobené smrťou nebohého a žalobkyne sú nútené znášať trvalé následky.
4. K odôvodneniu výšky nemajetkovej ujmy žalobkyne uviedli, že žalobkyňa v 1. rade je matkou nebohého, ktorý bol jej prvorodeným dieťaťom a zároveň jediným synom. Nebohý zomrel vo veku 28 rokov, bol plný života a plánov a žil so žalobkyňou v 1. rade v jednom spoločnom dome. Nebohý pomáhal matke s každodennými povinnosťami, vrátane finančných záležitosti. V roku 2009 žalobkyňa v 1. rade prišla o manžela a deti o otca. Nebohý hneď po smrti svojho otca, nahradil jeho rolu a začal matke pomáhať s výchovou dcér, vodením do školy, písaním úloh, starostlivosťou o domácnosť, ako aj so zarábaním peňazí. Nebohý sa pár týždňov po smrti otca zamestnal, nakoľko v tom čase skončil strednú školu. Matke sa najmä za pomoci nebohého podarilo splatiť leasing na auto, vykryť náklady na domácnosť, zabezpečiť dcéram čo potrebovali. Pre žalobkyňu v 1. rade bola strata syna veľkou ranou. V čase, keď nebohý zomrel, boli obidve dcéry v zahraničí a matka žila len so synom. Dcéry v kr átkom čase prišli na Slovensko a nechali prácu v zahraničí. Žalobkyňa v 1. rade sa po smrti syna psychicky zrútila a od jeho smrti musí navštevovať psychiatrickú ambulanciu J.. N. J., S. I.. Č.. XX, XXX XX Y. Q. T.. Od straty syna nevie naspäť žiť život ako predtým. Matka mala so synom veľmi blízky a silný citový vzťah, žili v spoločnej domácnosti, navzájom si pomáhali, spoločne platili účty. Syn nahradil rolu otca detí a manžela matky. Matke vo všetkom pomáhal a bol jej veľkou oporou. Dňom jeho smrti sa žalobkyni v 1. rade život zmenil. Do dnešného dňa musí navštevovať psychiatrickú ambulanciu a ani zďaleka sa nespamätala zo straty svojho syna. Vzhľadom na uvedené si žalobkyňa v 1. rade uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 Eur. Žalobkyne v 2. a 3. rade sú sestry nebohého. V čase smrti nebohého obdive sestry sa nachádzali
v zahraničí, kde pracovali, avšak hneď po smrti brata pricestovali na Slovensko a odvtedy tu už aj zostali. V roku 2009 sestry prišli o otca. Nebohý hneď po smrti otca sa o nich začal starať a prevzal na seba úlohu otca. Sestry vyprevádzal do školy, pomáhal im robiť úlohy, staral sa o nich, finančne zabezpečoval chod domácnosti. Sestrám nebol len bratom, ale aj otcom. Po smrti otca sa rodina ešte viac zomkla a vo všetkom si navzájom pomáhala. Sestry mali s nebohým veľmi blízky a pekný vzťah. Obidve sestry sa so smrťou brata nevedia zmieriť. Veľmi ich zasiahla a psychicky ďalšiu smrť v rodine niesli a aj dodnes nesú len veľmi ťažko. Obidve sa vrátili na Slovensko a do zahraničia, kde pracovali,, sa už nevrátili. Prišli o prácu, niekoľko mesiacov boli nezamestnané a bez príjmu. Nechceli sa však naspäť do zahraničia vrátiť. Dňom smrti ich brata sa ich životy zmenili a nikdy už nebudú ako predtým. Vzhľadom na vyššie uvedené si každá zo sestier nebohého uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 Eur.
5. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 16.11.2021 uvádzajúc, že so žalobou nesúhlasí a nároky uplatnené v nej uvedeným spôsobom nateraz v celom rozsahu neuznáva. Napriek tomu, že si žalovaný plne uvedomuje možné nepriaznivé dopady, ktoré spôsobí nečakané úmrtie v kruhu najbližšej rodiny, prípadné nároky z tohto dôvodu vznikajúce musia zohľadňovať všetky s tým súvisiace skutočnosti. V súlade s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká totiž právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, ak by sa iné zadosťučinenie javilo ako nedostačujúce s tým, že hoci súdy pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy nie sú obmedzené výslovnou úpravou obsiahnutou v právnom predpise, v súlade s § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú povinné prihliadať na okolnosti, za akých k zásahu do osobnostných práva došlo a k povahe a významu zásahu do osobnostných práv. Preto sa aj rozhodnutie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a jej výške musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Pri posudzovaní samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho výšky je nevyhnutné prihliadnuť aj na to, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj na požiadavku nezneužívania tohto inštitútu na neprípustné obohacovanie. Pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu je potrebné

zohľadňovať aj jej primeranosť k iným finančným kompenzáciám a prihliadať nielen na okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodcovi zásahu), ale aj na strane na strane poškodeného, resp. iných osôb. Z dôkazov predložených žalobkyňami pritom nemožno zodpovedne a definitívne ustáliť všetky skutočnosti potrebné na rozhodnutie súdu v tejto veci. Tieto žalovanému ani nie sú známe. V prvom rade žalovaný uviedol, že žalovanému nebol doručený znalecký posudok, ktorý mal dňa 08.03.2019 spracovať Z.. M. G., znalec z odboru doprava cestná, odvetvie technický stav cestných vozidiel, na ktorý poukazujú žalobkyne v žalobe. Žalovanému nie je pritom zrejmé, či sa tak stalo z dôvodov na strane žalobkýň alebo súdu. Okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu T. S., pritom nevyplývajú ani zo žiadnych iných, žalobkyňami predložených podkladov. Z tohto stavu potom nemožno ustáliť ani len samotnú zodpovednosť žalobkyňami označenej osoby, ktorá má zodpovedať za škodu spôsobenú pri predmetnej dopravnej nehode. Skutočnosti, z ktorých vyplývajú aj okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode dňa 02.12.2018, pri ktorej došlo k usmrteniu T. S., pritom boli predmetom konania vedeného Okresným riaditeľstvom Žiar nad Hronom, odbor
kriminálnej polície pod ČVS: K.-XXX/X-T.-M.-XXXX (v ktorom mal byť v konečnom dôsledku spracovaný aj posudok, na ktorý poukazujú aj žalobkyne). Za týmto účelom preto žalovaný navrhol, aby súd vyžiadal od Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žiar nad Hronom, odbor kriminálnej polície spis K.-XXX/X-T.-M.-XXXX (v ktorom sa nepochybne budú nachádzať výpovede svedkov dopravnej nehody, znalecké posudky, resp. odborné vyjadrenia a iné dôkazy, z ktorých možno ustáliť okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode). Nakoľko pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu je potrebné zohľadňovať aj jej primeranosť k iným finančným kompenzáciám (aby smerovala k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia a neslúžila na neprípustné obohacovanie), žalovaný poukázal aj na rozhodovaciu prax súdov v tejto oblasti, napr.: rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 3Co/140/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II vo veci sp. zn. 52C/109/2014, ktorým bola každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur a súrodencovi obeti nežijúcemu s ňou v spoločnej domácnosti náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 Eur; rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 14Co/130/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 19C/68/2014, ktorým bola každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich v spoločnej domácnosti s ňou priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 5.000 Eur (v tejto sume bola zohľadnená 30 % spoluzodpovednosť obeti na dopravnej nehode); rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 10Co/38/2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 10C/171/2014, ktorým bola matke obeti dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 4.800 Eur (v tejto sume bola zohľadnená 40% spoluzodpovednosť zomrelej), pri rozhodovaní o výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval úpravu práva na odškodnenie pozostalých po obetiach úmyselných trestných činov v zákone č. 215/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (dnes v zákone č. 274/2017 Z.z. v znení neskorších predpisov); rozsudok Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 8Co/264/2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 7C/256/2011, ktorým bola rodičom obeti dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 10.000 Eur; rozsudok Krajského súdu v Prešove, vo veci sp. zn. 20Co/183/2014 zo dňa 26.05.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou vo veci sp. zn. 5C/38/2012, ktorým priznal každému z rodičov zomrelého náhradu nemajetkovej ujmy 15.000 Eur a súrodencovi 5.000 Eur; rozsudok Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 11Co/90/2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava vo veci sp. zn. 37C/178/2009, ktorým bola rodičom obeti dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 15.000 Eur a súrodencovi vo výške 2.000 Eur. Z tohto prehľadu je pritom zrejmé, že žalobkyne uplatnili svoje nároky spôsobom, ktorý nezohľadňuje prevládajúcu súdnu prax. Pokiaľ žalobkyne odvodzujú vecnú legitimáciu žalovaného od § 24 ods. 2 písm. d) zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, s týmto žalovaný nemôže súhlasiť. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam mal žalovaný nateraz za to, že žaloba je nedôvodná a preto žiadal, aby súd po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, že žalobu žalobkýň zamieta a každá zo žalobkýň je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.
6. Žalobkyne vo svojej replike doručenej súdu dňa 18.08.2022 poukázali na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že v súlade s ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka
vzniká právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, ak by sa iné zadosťučinenie javilo ako nedostačujúce s tým, že súdy sú povinné prihliadať na okolnosti, za akých k zásahu do osobnostných práv došlo a k povahe a významu zásahu do osobnostných práv. Z ust. § 11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Pod ochranu osobnosti spadá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Ľudský život je považovaný za neodňateľné

a nedotknuteľné právo každého jedinca, ktorého existencia vyžaduje najvyššiu právnu ochranu. V porovnaní s ostatnými základnými právami má právo na život takmer absolútnu prioritu. Obsah práva na život a zdravie je široký a trvá po celú dobu života, pričom v niektorých prípadoch práva nezanikajú ani po skončení života. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromia, obydlia, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci súkromného rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne, alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného člena rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Je zrejmé, že dňa 02.12.2018 došlo k tragickej udalosti, pri ktorej prišiel o život syn žalobkyne v 1. rade a brat žalobkýň v 2. a 3. rade. Smrťou nebohého došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkýň, a to konkrétne do práva na súkromie a rodinný život, ktoré sú chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Žalobkyne stratili možnosť viesť s nebohým rodinný a súkromný život. Neoprávneným zásahom do života a integrity bol nebohý pozbavený možnosti žiť na tomto svete. Smrť nebohého mala za následok závažný negatívny a nenapraviteľný dopad pre nebohého, a to neodstrániteľnú a teda absolútnu ujmu - smrť. Žalobkyne tak prišli o milovaného syna a brata a mimoriadne blízke a harmonické rodinné vzťahy boli pretrhnuté. Je preto nepochybné, že smrťou nebohého došlo k zásahu do ochrany osobnosti žalobkýň. Žalovaný vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že mu nebol doručený znalecký posudok znalca Z.. M. G., znalca z odboru doprava cestná, odvetvie technický stav cestných vozidiel, na ktorý žalobkyne poukazovali v žalobe. Z tohto dôvodu žalovaný uviedol, že nie je možné ani ustáliť ani len samotnú zodpovednosť osoby, ktorá má zodpovednosť za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že predmetný znalecký posudok tvoril prílohu podanej žaloby. Z tohto znaleckého posudku zároveň v odpovediach k otázke č. 3, 4 a 6 jednoznačne vyplýva, že vinníkom dopravnej nehody je p. T. X.. Žalovaný vo svojom vyjadrení tiež uviedol, že pri posudzovaní samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho výšky je nevyhnutné prihliadať aj na to, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj na požiadavku nezneužívania tohto inštitútu na neprípustné obohacovanie. K tomuto žalobkyne
uviedli, že fyzická osoba, do ktorej práva na ochranu osobnosti bolo neoprávnene zasiahnuté, sa v zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka môže domáhať, aby sa od týchto neoprávnených zásahov upustilo, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa takto poskytnuté zadosťučinenie nezdalo postačujúce, preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba v zmysle cit. ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v dôsledku zásahu do osobnostných práv žalobcu. Tieto ustanovenia Občianskeho zákonníka dávajú oporu pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritéria, z ktorých súd musí vychádzať, a to sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Z dostupnej judikatúry je zrejmé, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predovšetkým skutočnosť, že morálna satisfakcia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca, pričom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by v konkrétnej situácií, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení postihnutej osoby (uznesenie Ústavného súdu SR z 13.04.2011, sp. zn. III. ÚS 154/2011-15). Žalobkyne mali za to, že smrťou nebohého došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobkýň na ochranu života, zdravia a teda súkromia a preto majú žalobkyne v zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na to, aby im bolo dané primerané zadosťučinenie, keďže vzhľadom na okolnosti prípadu sa nemožno domáhať upustenia od neoprávnených zásahov a ani odstránenia následkov týchto zásahov. Žalobkyne tiež mali za to, že akákoľvek morálna satisfakcia v podobe ospravedlnenia v danom prípade je irelevantná, keďže zásah do osobnostných práv na právo na súkromie, no najmä na život a rodinný život je natoľko v súčasnosti

a aj do budúcna poznačený, že jediným uspokojivým zadosťučinením by bolo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobným návrhom sa žalobkyne domáhajú zmiernenia resp. zoslabenia následkov neoprávneného zásahu do jeho práva na život, súkromie a rodinný život. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, neustanovuje zákon žiadne medze. Keďže niet peňažnej hodnoty, ktorá by vyvážila cenu ľudského zdravia, žiadna čiastka nemôže plne reparovať následky spôsobené zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobkýň. Otázka určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy je spojená s riešením otázok, ktoré sú vo svojej podstate otázkami, na ktoré nemožno nájsť uspokojivé odpovede, keďže ide o riešenie, aká je majetková, peňažná hodnota ľudského života, zdravia a jeho kvality. Z judikatúry je zrejmé, že ľudský život a jeho kvalitu majetkom a peniazmi merať nemožno. Avšak tieto následky možno priznaním nemajetkovej ujmy zmierniť. V tejto súvislosti sa nepochybne zvyšuje i význam funkcie náhrady nemajetkovej ujmy spočívajúcej v tom, aby takáto náhrada pôsobila aj preventívne, teda odradila toho, kto porušením svojich povinností zasiahol do práva na súkromie, ľudského života a zdravia, od prípadného, podobne nedbanlivého konania. Žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax súdov
SR v obdobných veciach, resp. vybrané rozhodnutia súdov, kde bola pozostalým priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume nižšej ako požadujú žalobkyne v žalobe. Žalobkyne mali za to, že rozhodnutia, na ktoré žalovaný poukázal, predstavujú výber rozhodnutí, ktoré mu vyhovovali, nakoľko v nich súdy priznali nižšiu výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobkyne poukázali z tohto dôvodu na nasledovné obdobné rozhodnutia, kde bola priznaná nemajetková ujma v podstatne vyšších sumách: Krajský súd v Prešove, rozhodnutím, spisová značka 21Co/137/2017 priznal manželke nemajetkovú ujmu vo výške 40.000 Eur za stratu manžela. Náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 Eur priznal každému plnoletému synovi za stratu otca. 4 ročnému maloletému synovi priznal súd 40.000 Eur; Krajský súd v Trenčíne, rozhodnutím zo dňa 07.07.2015, spisová značka 6Co/810/2014 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorý priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy 70.000 Eur za stratu manželky a každému z dvoch maloletých detí 100 000 eur za stratu mamy; Krajský súd v Nitre priznal rozhodnutím spisová značka 9Co/8/2017 družke nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 Eur za stratu druha; Krajský súd Trenčín rozhodnutím zo dňa 20.05.2015, spisová značka 4Co/658/2014 priznal oprávnenej osobe (manželovi) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 Eur spôsobenej smrťou manželky; Krajský súd Trnava, rozhodnutím zo dňa 1.7.2015, spisová značka 24Co/368/2015 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu, ktorý priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 Eur za smrť manželky po odpočítaní 20 % spolu zavinenia poškodenej; Krajský súd Banská Bystrica rozhodnutím zo dňa 30.7.2015, spisová značka 12Co/465/2014 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu, ktorý priznal rovným dielom každej oprávnenej osobe (manželka + 2 maloleté deti) náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela a otca detí vo výške 33.500 Eur. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola 100.500 Eur; Krajský súd Trnava rozhodnutím zo dňa 21.05.2014, spisová značka 11Co/116/2013 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu, ktorý priznal oprávnenej osobe (manželke) náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela vo výške 33.000 Eur; Krajský súd Trnava rozhodnutím zo dňa 25.02.2013, spisová značka 9Co/423/2012 priznal manželovi nemajetkovú ujmu 20.000 Eur za smrť manželky. Každému z dvoch maloletých detí (7 rokov a 9 rokov) nemajetkovú ujmu vo výške 30.000 Eur spôsobenej smrťou matky. Celková výška priznanej nemajetkovej ujmy bola 80.000 Eur; Krajský súd Prešov priznal rozhodnutím spisová značka 21Co/165/2017 manželke nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 Eur za stratu manžela. Za stratu rodiča priznal 25.000 Eur maloletej dcére. Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 za určitých kvalifikovaných podmienok poskytuje možnosť priznať postihnutej fyzickej osobe zadosťučinenie v peniazoch, zároveň však súčasne nevymedzuje prípadnú hranicu (či minimálnu alebo maximálnu) pre určenie jeho výšky. Hovorí iba o tom, že zadosťučinenie musí byť primerané. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stáva predmetom voľnej úvahy súdu. Súd je pri tom povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Tými sú predovšetkým zistená závažnosť nemajetkovej ujmy a zistené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. V predmetnej veci je nepochybné, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkýň chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, keď z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodstrániteľnou ujmou, ktorá postihuje jeho zostávajúcich členov, takže náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je primeraným
prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu. Žalobkyne mali za to, že nimi nárokovaná výška nemajetkovej ujmy je absolútne adekvátna vzhľadom na okolnosti daného prípadu ako i rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobkyne trvali na podanej žalobe, mali za to, že táto je dôvodná a navrhli, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

7. Žalovaný v duplike doručenej súdu dňa 22.11.2022 uviedol, že zo žalobkyňami doručeného znaleckého posudku Z.. M. G., znalca z odboru doprava cestná č. XXXXXXXXXXXX z 8.3.2019 je zrejmé, že k dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu T. S., došlo v dôsledku nesprávnej techniky vodiča vozidla DAF. Žalovaný však skonštatoval, že z tohto posudku nevyplývajú všetky okolnosti, za ktorých došlo k smrti T. S.. Vychádzajúc pritom z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňuje nielen závažnosť vzniknutej ujmy, ale aj okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostných práv došlo. Z tohto hľadiska sú potom rozhodné všetky okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv a to ako na strane osoby zodpovednej za tento zásah, tak aj na strane osoby, ktorá utrpela ujmu, resp. inej osoby, ako aj okolnosti mimo sféry dispozície osôb. Preto sú pre rozhodnutie v tejto veci významné nielen okolnosti, za akých došlo k smrti T. S. na strane zodpovednej osoby (v tomto prípade prevádzkovateľa vozidla DAF), okolnosti na strane samotného T. S., resp. iných osôb, prípadne okolnosti nezávislé od akýchkoľvek osôb. Týmito rozhodnými okolnosťami sú pritom nielen okolnosti vedúce priamo k dopravnej nehode, ale aj okolnosti, ktoré mali vplyv na škodu, ktorá vznikla T. S. pri nej, jej rozsah a následky. Zo žalobkyňami predloženého posudku Z.. M. G. sú zrejmé iba okolnosti na strane prevádzky vozidla DAF a prevádzky vozidla Renault, ktoré viedli k samotnému stretu týchto prevádzok. Z tohto posudku nie sú zrejmé žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné ustáliť ostatné okolnosti, ktoré by prípadne mohli mať vplyv na škodu na zdraví T. S., jej rozsah a následky (napr. z hľadiska povinnosti pripútať sa bezpečnostným pásom a pod.). Za tohto stavu preto žalovaný i naďalej zotrval na návrhu na doplnenie dokazovania spisom K.-XXX/X-T.-M.-XXXX Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žiar nad Hronom, odbor kriminálnej polície č. K.-XXX/X-T.-M.-XXXX, ktorého vyžiadanie už žalovaný navrhol. V tomto spise by sa mali nachádzať všetky podklady, na základe ktorých možno komplexne ustáliť okolnosti, za ktorých došlo k usmrteniu T. S.; v tomto spise sa pritom nachádza aj znalecký posudok Z.. M. G.. Tento bol pritom žalobkyňami predložený tak, že nebol úplný (bez príloh, pričom absentovali aj niektoré zo strán samotného posudku) a v niektorých pasážach bol nečitateľný. Žalobkyne vo svojom podaní zároveň poukazujú na viaceré rozhodnutia súdov vo veciach náhrady ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv pozostalých osôb po obetiach dopravných prostriedkov, pričom uvádzajú, že tieto majú byť obdobné s touto vecou. Žalovaný však skonštatoval, že žiadna z vecí, na ktoré poukazujú žalobkyne vo svojom podaní, nie je porovnateľná s touto vecou. Vo všetkých prípadoch, na ktoré žalobkyne poukazujú, boli vzťahy medzi obeťou dopravnej nehody a pozostalou osobou iné, ako bol vzťah medzi žalobkyňami a T. S.. Žalobkyne odkazujú výlučne na rozhodnutiach, v ktorých obeť dopravnej nehody bola manželom, resp. druhom pozostalej osoby, resp. dieťaťom pozostalej osoby. Žalobkyňa v 1. rade bola pritom matkou T.
S. a žalobkyne v 2. a 3. rade jeho plnoletými sestrami. Teda vo vzťahu k T. S. boli v odlišnom postavení, ako pozostalé osoby v konaniach, na rozhodnutia v ktorých poukazujú. Žalovaný uviedol, že napríklad vzťah medzi maloletým dieťaťom a zomrelým rodičom už vzhľadom k svojim funkciám, významu vzťahu pre dieťa v maloletom veku (faktická psychická a hmotná odkázanosť na rodiča) a nemožnosť maloletého dieťaťa spracovať smrť najbližšej osoby, nie je porovnateľný so vzťahom medzi dospelými súrodencami a aj ujma, ktorú smrťou rodiča maloleté dieťa utrpí, je nepochybne závažnejšia ako ujma dospelého súrodenca v dôsledku smrti súrodenca. Na rozdiel od žalobkýň pritom žalovaný vo svojom podaní poukazoval na rozhodnutia súdov v porovnateľných veciach aj z hľadiska porovnateľnosti vzťahov medzi obeťou dopravnej nehody a pozostalými osobami. Aj na základe týchto skutočností, podľa názoru žalovaného, si možno urobiť názor o tom, ktorá zo sporových strán pri poukazovaní na rozhodovaciu prax súdov postupovala účelovo.
8. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s nasledovnými listinnými dôkazmi: úmrtný list T. S., list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí, list zo dňa 05.02.2019 označený ako „Information for an Insurance cover of a vehicle with registration no: E. XXXX G.“, výzva zo dňa 21.04.2021 označená ako „Výzva na vyplatenie poistného plnenia“, list zo dňa 27.04.2021 označený ako „Oznámenie o postúpení vysporiadania Vášho nároku“, list spoločnosti AVUS International, spol. s r.o. zo dňa 27.04.2021, znalecký posudok č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.03.2019 znalca: Z.. M. G., lekárske potvrdenie zo dňa 28.03.2023, lekárske potvrdenie zo dňa 09.01.2023, lekárske potvrdenie zo dňa 14.01.2024, osvedčenie o rodnom liste žalobkyne v 1. rade, rodný list žalobkyne v 1. rade, rodný list žalobkyne v 2. rade, rodný list žalobkyne v 3. rade, rodný list T. S., trestný rozkaz Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 2T/30/2020-401 zo dňa 05.03.2020, zápisnica o výsluchu obvineného zo dňa 02.12.2018, ČVS: K.-XXX/X-T.-M.-XXXX, znalecký posudok č. XX/XXXX (J.. J.. U. Ť., R..) a č. XX/XXXX (J.. J. X.). Súd si zároveň pripojil trestný spis Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/30/2020. Súd zároveň vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne v 1. rade, žalobkyne v 2. rade a žalobkyne v 3. rade.
9. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav: dňa 02.12.2018 o 9:45 hod. došlo na ceste I/65 pri obci Dolná Ves, okres Žiar nad Hronom k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel T. S., nar.

dňa XX.XX.XXXX. Nebohý bol synom žalobkyne v 1. rade a bratom žalobkyne v 2. a 3. rade. Vinníkom dopravnej nehody bol p. T. X., vodič z povolania pracujúci pre spoločnosť R. - Y. E. D., ktorá je vlastníkom motorového vozidla zn. DAF C., ev. č. E. XXXX G., číslo zelenej karty: J.-XX/XXXXXXX platnej v období 22.04.2018 - 22.04.2019. Dopravná nehoda bola riešená na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Žiar nad Hronom, č. spisu: K.-XXX/X-T.-M.-XXXX. Dňa 08.03.2019 vypracoval znalec Z.. M. G., J.. N.. Š. XX/XX, XXX XX Ž.Z. Q. F., znalec zapísaný v zoznam znalcov, odbor: cestná doprava, odvetvie: technický stav cestných vozidiel znalecký posudok č. 201900128461 vo veci dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 02.12.2018 o 9:45 hod. na ceste I/65 v km 87,1 pri obci Dolná Ves, okres Žiar nad Hronom. Zo znaleckého posudku
vyplýva, že vinníkom dopravnej nehody je p. T. X.. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX (J.. J.. U. Ť., R..) a č. XX/XXXX (J.. J. X.Č.) vyplýva, že „sumarizáciou nálezov možno usúdiť, že pri prudkej decelárácii sa pohybuje nepripútaný vodič dopredu a hore, čím dochádza k nárazu do volantu, palubnej dosky a jednak do vyšších miest kabíny vozidla, následnou deformáciou ľavej časti vozidla dochádza k ľavostrannému priamemu pôsobeniu na telo. V danom prípade možno predpokladať šikmý stret vozidla s prekážkou, pričom ľavá časť vozidla z pohľadu vodiča mohla byť mierne privrátená k prekážke, tzv. predo - šikmý stret. Všetky zistené zranenia vykazovali známky vitality, čiže vznikli za života a sú v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou“ (str. 12); „v prípade úmrtia osoby T.N. S., Q.. X.X.XXXX, ide teda vo všeobecnej podstate o smrť násilnú a o v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, v dôsledku ktorej došlo so životom nezlučiteľným zraneniam na úrovni centrálnej nervovej sústavy“ (str. 13, bod VII.); „zranenia, ktoré menovaný utrpel neboli zlučiteľné so životom a ani použitie bezpečnostného pásu by nedokázalo zabrániť vzniku so životom nezlučiteľných zranení, najkritickejším bolo pôsobenie ľavostranného násilia deformovanými konštrukčnými časťami vozidla s prienikom do priestoru vodiča“ (str. 15, 4. otázka). Z listu zo dňa 05.02.2019 označeného ako „Information for an Insurance cover of a vehicle with registration no: E. XXXX G.“ súd zistil, že National Insurance Bureau, Mittropolit T. Gologsnov street n. 28, 10000 Skopje, Republic of Macedonia, Macedónska kancelária poisťovateľov na žiadosť žalovaného zo dňa 30.01.2019 odpovedala a poskytla informácie ohľadne predmetného motorového vozidla registrovaného v Macedónsku. Z tohto listu vyplýva, že motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody poistené v spoločnosti „Insurance company NOVA“ s platnou zelenou kartou. Výzvou zo dňa 21.04.2021 označenou ako „Výzva na vyplatenie poistného plnenia“ žalobkyne vyzvali žalovaného na vyplatenie poistného plnenia. Žalovaný listom zo dňa 27.04.2021 označeným ako „Oznámenie o postúpení vysporiadania Vášho nároku“ oznámil žalobkyniam, že škodová udalosť bola zaevidovaná dňa 30.01.2019 pod číslom škodovej udalosti S. XXXXXX a korešpondenčným partnerom na prejednanie a vysporiadanie škodovej udalosti je spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. Spoločnosť AVUS žalobkyniam listom zo dňa 27.04.2021 oznámila, že nie je možné vysporiadať uplatnený nárok a zároveň oznámila, že v súvislosti s dopravnou nehodou už boli žalobkyni v 1. rade vyplatené všetky jej zákonné nároky. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z PZP údajne nevzniká a nemožno tento nárok vysporiadať. Z lekárskeho potvrdenia zo dňa 28.03.2023 súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade je onkologickým pacientom. Z lekárskeho potvrdenia zo dňa 09.01.2023 a lekárskeho potvrdenia zo dňa 14.01.2024 súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade je v evidencii a liečbe psychiatrickej ambulancie.
10. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
11. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
12. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
13. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
14. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o PZP“), náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.
15. Podľa § 16 ods. 1 zákona o PZP, vodič cudzozemského motorového vozidla je povinný uzavrieť s kanceláriou zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského

motorového vozidla na území Slovenskej republiky (ďalej len „hraničné poistenie“). Hraničné poistenie sa vzťahuje iba na škodové udalosti, ktoré vznikli na území Slovenskej republiky a na území iného členského štátu.
16. Podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona o PZP, povinnosť uzavrieť hraničné poistenie podľa odseku 1 sa považuje za splnenú, ak na dobu prevádzky motorového vozidla na území Slovenskej republiky sa vodič preukáže zelenou kartou platnou na území Slovenskej republiky.
17. Podľa § 24 ods. 2 písm. d) zákona o PZP, kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená podľa § 16 ods. 1.
18. Podľa § 24 ods. 2 písm. e) zákona o PZP, spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla vodičom, ktorému nevzniká pri prevádzke tohto motorového vozidla na území Slovenskej republiky povinnosť uzavrieť hraničné poistenie, s výnimkou cudzozemského motorového vozidla, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského štátu; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 24a a 24b.
19. Podľa § 24 ods. 3 zákona o PZP, poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.
20. Podľa § 24 ods. 5 zákona o PZP, kancelária poskytuje poškodenému poistné plnenie podľa odseku 2 za rovnakých podmienok, za akých poskytuje poistné plnenie poisťovateľ podľa tohto zákona.
21. Podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
22. Žalobkyne sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej v dôsledku spáchania trestného činu vinníkom dopravnej nehody. Žalobkyne sa domáhali ochrany osobnosti a s tým spojenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so zásahom do súkromného a rodinného života žalobkýň, ku ktorému došlo v dôsledku spáchania trestného činu vinníkom dopravnej nehody, následkom čoho došlo k smrti ich syna a brata. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka ako generálna klauzula ochrany osobnosti a na to nadväzujúce ustanovenia Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv pozostalých (usmrtením blízkej osoby). Predmetné právo pozostalých, osôb blízkych zosnulému, domáhať sa na súde ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnosti potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5 Cdo 265/2009 zo dňa 17. februára 2011, v ktorom konštatoval, že: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.“
23. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pozostalí, ktorí utrpeli citovú ujmu (zásah do ich osobnostných práv - práva na súkromný a rodinný život) v dôsledku smrti ich blízkej osoby, ktorej príčinou bola zavinená dopravná nehoda, majú v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka právny nárok domáhať sa na súde ochrany ich osobnosti, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobcov v prípade smrti blízkej osoby sú: a) protiprávne konanie - spáchanie trestného činu vinníkom dopravnej nehody; b) zásah do osobnostných práv žalobcov v súvislosti so smrťou nebohého; a c) existencia príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi protiprávnym konaním a jeho následkami. Vzhľadom na uvedené súd skúmal, či v predmetnom prípade boli splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za zásah do osobnostných práv žalobkýň v prípade smrti blízkej osoby.
24. V prejednávanej veci si blízke osoby - matka a sestry nebohého, ktorý zomrel na následky dopravnej nehody zavinenej vodičom cudzozemského motorového vozidla s platnou zelenou kartou, uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za psychickú traumu spôsobenú im smrťou blízkeho človeka. V danom prípade ide násilné pretrhnutie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby
následkom ktorého je smrť blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život. Zväzok medzi dieťaťom a jeho rodičom (obdobne medzi súrodencami) vzniká okamihom narodenia dieťaťa a trvá, aj keď už rodičia s deťmi nežijú. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvárať a udržiavať

vzťahy s inými ľudskými bytosťami, predovšetkým s členmi svojej vlastnej rodiny. Už samotná strata blízkeho človeka znamená pre jeho najbližšiu rodinu značnú ujmu.
25. Čo sa týka námietky žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie, v tejto súvislosti súd poukazuje na nižšie uvedené dôvody, ktorými sa zaoberal pri posudzovaní tejto námietky. Zákon o PZP v ust. § 15 od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného, a to vo výške (v tom rozsahu), v akom za škodu zodpovedá poistený, pričom predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, t.j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, okrem iného škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona). Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujmám i materiálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie).
26. Podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (Smernica Rady č. 72/166/EHS, Smernica č. 90/232/ EHS, Smernica č. 2000/26/EHS) sú členské štáty Európskej únie povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. V súlade s týmto cieľom sa úpravou povinného poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel okrem iného vyžaduje, aby poistenie zodpovednosti za ujmu na zdraví pokrývalo zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla (čl. 3 ods. 1 Smernice č. 72/166/EHS, čl. 1 Smernice č. 90/232/EHS) a aby bolo zaručené poškodeným osobám, ktoré utrpia ujmu alebo škodu následkom havárie motorového vozidla poskytnutie poistného plnenia a priame právo na podanie žaloby proti poistiteľovi zodpovednej osoby, pričom podľa citovaných smerníc za poškodeného za považuje akákoľvek osoba, ktorá utrpela ujmu alebo škodu následkom dopravných nehôd, oprávnená na náhradu odškodné,
pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami (čl. 1 ods. 2 Smernice č. 72/166/EHS a i Smernice č. 90/232/EHS). S použitím eurokomformného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ustanoveniach zákona o PZP (§ 4 ods. 1, § 4 ods. 2, § 4 ods. 4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka - ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP.
27. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka tak podľa názoru súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa uvedeného zákona o PZP. K uvedeným záverom súd viedol aj rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/2012, Katarína Haasová proti Rastislavovi Petríkovi, Blanke Holingovej. Súdny dvor v tomto rozhodnutí konštatoval, že „Pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (bod 47 rozsudku), keďže rôzne jazykové verzie čl. 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku (bod 49 rozsudku).
28. Zároveň súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 61/2018, „škodou

pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.“ Vzhľadom na uvedené súd ustálil, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ktorú podľa slovenského právneho poriadku možno požadovať v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a preto je tento nárok krytý povinným zmluvným poistením.
29. Čo sa týka námietky žalovaného, že pokiaľ žalobkyne odvodzujú vecnú legitimáciu žalovaného od § 24 ods. 2 písm. d) zákona o PZP, s týmto žalovaný nesúhlasí, súd konštatuje nasledovné. Správa poistného garančného fondu je najdôležitejšou kompetenciou Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Poistný garančný fond je financovaný z riadnych a mimoriadnych príspevkov členov Slovenskej kancelárie poisťovateľov a poistného, ktoré Slovenská
kancelária poisťovateľov vyberie na základe poistnej zmluvy o hraničnom poistení. Z poistného garančného fondu sa hradia škody, ktoré boli spôsobené prevádzkou motorového vozidla, avšak z akéhokoľvek dôvodu škodu nehradia poisťovatelia. V prípade škôd spôsobených cudzozemským vozidlom na území SR nastupuje plnenie z poistného garančného fondu, ak ide o vozidlo poistené zmluvou o hraničnom poistení, ktorú s vodičom cudzozemského vozidla uzavrela kancelária pri vstupe tohto vozidla na územie SR. Škoda sa poškodenému uhradí v rovnakom rozsahu, ako keby škodu spôsobilo tuzemské motorové vozidlo. Ďalším prípadom plnenia z garančného fondu je náhrada škody za cudzozemské vozidlá, ktoré spôsobili na území SR škodu, pričom tieto vozidlá sú poistené v zahraničí. Slovenská kancelária poisťovateľov môže škodu spôsobenú uvedenými osobami vybaviť v mene a na účet zahraničnej poisťovne priamo alebo môže vybavením škody poveriť tuzemského poisťovateľa. Vyplatenú náhradu v zmysle medzinárodných dohôd refunduje kancelárii alebo tuzemskému poisťovateľovi zahraničná poisťovňa. Poškodený, ktorému bola škoda spôsobená za okolností, ktoré odôvodňujú jeho právo na plnenie z poistného garančného fondu, musí svoj nárok uplatniť voči Slovenskej kancelárie poisťovateľov rovnakým spôsobom, ako keby si svoje právo uplatňoval voči poisťovateľovi (§ 15 zákona). To znamená, že právo na náhradu škody musí byť preukázané po skutkovej stránke (napr. protokol o nehode, svedecké výpovede, ohliadka vozidla po škode, lekársky posudok atď.), pričom poškodený musí preukázať aký druh škody vznikol a aj jej rozsah. Podľa § 24 ods. 5 zákona o PZP, Slovenská kancelária poisťovateľov poskytuje plnenie poškodeným osobám z poistného garančného fondu v rovnakom rozsahu ako poisťovateľ podľa § 4 zákona o PZP.
30. S ohľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že žalovaný, ktorý bol zriadený zákonom o PZP, a ktorého najdôležitejšou kompetenciou je správa poistného garančného fondu, je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní, nakoľko zo zákona o PZP vyplýva jeho povinnosť na náhradu škody (vrátane nemajetkovej ujmy) z poistného garančného fondu v prípade škôd spôsobených cudzozemským vozidlom na území SR či už je toto vozidlo poistené zmluvou o hraničnom poistení alebo je poistené v zahraničí. Súd zdôrazňuje, že povinnosť uzavrieť hraničné poistenie sa pritom podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona o PZP považuje za splnenú aj vtedy, ak na dobu prevádzky motorového vozidla na území Slovenskej republiky sa vodič preukáže zelenou kartou platnou na území Slovenskej republiky (tak, ako tomu bolo aj v prejednávanom prípade).
31. Vo vzťahu k zásahu do osobnostných práv žalobcov v súvislosti so smrťou nebohého ako druhému predpokladu vzniku zodpovednosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka mal súd za to, že nečakaným šokujúcim úmrtím blízkeho príbuzného žalobkýň došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. K povahe imateriálnej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby konštatujú súdy nasledovné: „Pri úmrtí je žaloba na nemajetkovú ujmu satisfakčnou žalobou, ktorej účelom je poskytnutie primeraného zadosťučinenia v prípadoch, v ktorých obnovenie pôvodného stavu nie je možné. Vzhľadom na nečakanú smrť nebohého prežívajú žalobcovia nielen pocit úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili i možnosť viesť s ním súkromný život, a to odo dňa jeho smrti. Takáto vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.
19Co/40/2020 zo dňa 29. apríla 2021 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/91/2019 zo dňa 10. novembra 2020). Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnych, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (por. nález Ústavného súdu Českej republiky

sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (por. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015). Preto šokujúca smrť nebohého predstavuje mimoriadnu udalosť s nenapraviteľným následkom. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, ničím nepredpokladané úmrtie nebohého bolo a stále je pre žalobkyne ťažko opísateľná strata. Predtým zdravý, mladý, 28-ročný muž, nečakane zomrel v dôsledku dopravnej nehody. S ohľadom na uvedené mal súd za to, že smrť blízkeho príbuzného v dôsledku zavinenej dopravenej nehody sa sama o sebe kvalifikuje ako závažná ujma, a to z dôvodu, že takýmto zásahom dochádza k nenapraviteľnej ujme a k definitívnemu pretrhnutiu rodinných väzieb sprevádzaných pocitmi ako sú šok, smútok, zúfalstvo, či úzkosť, v dôsledku čoho mal súd za preukázaný aj zásah do osobnostných práv žalobkýň v súvislosti so smrťou nebohého ako ďalší predpokladu vzniku zodpovednosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Samotnou povahou a výškou náhrady nemajetkovej ujmy sa súd zaoberá v ďalších bodoch tohto rozsudku uvedených nižšie.
32. Súd konštatuje aj existenciu príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi protiprávnym konaním a jeho následkami ako tretiemu predpokladu vzniku zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobkýň v prípade smrti blízkej osoby, nakoľko je zrejmé, že v prípade, ak by k dopravnej nehode nedošlo, smrť nebohého by nenastala. Dopravná nehoda tak bola priamou a bezprostrednou príčinou smrti nebohého. Za takejto situácie súd dospel k záveru, že zo strany žalobkýň boli preukázané predpoklady zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorými sú protiprávnosť konania, existencia nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi konaním pôvodcu ujmy a následkom, teda vznikom samotnej nemajetkovej ujmy. Nárok žalobkýň mal preto súd za dôvodný čo do jeho základu.
33. Vo vzťahu k povahe a výške náhrady nemajetkovej ujmy súd uvádza, že cieľom náhrady nemajetkovej ujmy nie je poskytnúť náhradu peňažného ekvivalentu poškodenému ani obnoviť pôvodný stav. Z povahy ujmy spôsobenej vo sfére osobnostných práv totiž vyplýva, že takúto ujmu nemožno presne vyčísliť, a ani obnoviť pôvodný stav. V prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy je možné iba jej určité zmiernenie, zadosťučinenie, resp. satisfakcia. Práve v prípadoch usmrtenia blízkeho človeka je nepochybné, že žiadna suma nie
je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Takýmto zásahom do práva na rodinný život pozostalých dochádza k nenapraviteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov, pričom spôsobenú ujmu je nutné považovať za neodvrátiteľnú, nevyčísliteľnú a nenahraditeľnú. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Výška peňažného zadosťučinenia nie je ustanovená v žiadnom právnom predpise. Výšku nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom táto výška musí byť primeraná, avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri rozhodovaní i tejto výške musí vychádzať predovšetkým z dvoch kritérií - závažnosti vzniknutej ujmy a z okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby. V súvislosti s uvedeným sa potom posudzuje aj miera zavinenia pôvodcu zásahu. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú teda závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu žalovanej došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu s nebohým. Táto intenzita bola daná už tým, že išlo o mladého, zdravého 28-ročného muža, ktorý mal celý život pred sebou. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobkyne zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, spolupatričnosti a odovzdávanie rodičovskej, resp. súrodeneckej lásky. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a nezvratnosť straty rodinného príslušníka (syna a brata), ktorý dnes mohol ešte žiť, ak by k dopravnej nehode nedošlo, priznanie žiadnej formy morálneho zadosťučinenia nie je v tomto prípade dostačujúce. Aj napriek tomu, že žiadna suma, ktorú by priznal súd nie je dostatočná a nenahradí stratu života blízkej osoby a ujmu tým spôsobenú rodine a blízkym, je spravodlivé, aj vzhľadom na zmiernenie následkov tejto straty, poskytnúť v tomto prípade náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom v peniazoch v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.
34. Blízkosť vzťahu žalobkýň s nebohým a nenapraviteľná ujma v ich životoch spôsobená jeho náhlou smrťou je prvým a najdôležitejším kritériom pre určenie nemajetkovej ujmy. Pri ich posúdení súd

vychádzal predovšetkým z výpovedí žalobkýň, ktoré napriek náročnému opätovnému obnovovaniu traumy zo straty ich blízkeho človeka, podrobne opísali nebohého, aký bol človek, a ich vzťah k nemu. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že je matkou nebohého, ktorý bol jej prvorodeným dieťaťom a zároveň jediným synom. Nebohý zomrel vo veku 28 rokov, bol plný života a plánov a žil so žalobkyňou v 1. rade v jednom spoločnom dome. Nebohý pomáhal matke s každodennými povinnosťami, vrátane finančných záležitosti. V roku 2009 žalobkyňa v 1. rade prišla o manžela a deti o otca, nebohý prevzal za neho úlohu, bol jej oporou po psychickej stránke aj finančnej. Myslela si, že už ku nič horšie nestretne. Nebohý sa so smrťou svojho otca tiež ťažko vyrovnával, začal športovať, začal chodiť na súťaže, bol majster Slovenska v silovom trojboji. Bol dobrým človekom, ktorý vedel pomôcť a hlavne bol spravodlivý. Vždy keď mala žalobkyňa v 1. rade ťažké obdobie, ju
vedel psychicky podporiť. Ani po rokoch od jeho smrti to neprešlo. Psychicky náročné situácie žalobkyňa v 1. rade nezvláda, často je na liekoch, veľmi jej chýba. Žalobkyňa v 1. rade odbornú psychiatrickú pomoc vyhľadala v apríli 2019, nasadili jej liečbu antidepresívami, ktoré užíva 3 krát denne a tiež v noci pre nespavosť užíva jednu tabletku. So synom žalobkyňa v 1. rade žila v spoločnej domácnosti, všetko robili spolu, bol taká veselá kopa. Žalobkyni v 1. rade sa po tejto udalosti tiež objavili aj iné zdravotné problémy, asi pol roka po nehode si nahmatala hrčku na prsníku, ktorá bola sledovaná a potom bol z toho zhubný nádor, ktorý jej museli vybrať a odobrali jej celý prsník a lymfatické uzliny. Nasledovalo ožarovanie a rádioterapia. Po smrti nebohého sa žalobkyňa v 1. rade viacej upla na dcéry. Žalobkyňa v 1. rade tiež uviedla, že ona už nemá život, iba prežíva, nič ju neteší. Ani o tej nehode sa už nedokáže porozprávať, je to veľmi bolestivé. Oporou sú pre ňu len dcéry, už len tie jej zostali.
35. Žalobkyňa v 2. rade opísala svoj vzťah k nebohému tak, že to nebol len jej brat, ale aj najlepší kamarát a aj otec. V čase nehody mala 26 rokov. Od kedy sa to stalo, nevie chodiť domov. Preto sa aj vídavajú takto málo. Po tejto nehode sa žalobkyňa v 2. rade musela vrátiť z Q. domov a začala si hľadať prácu na Slovensku. Medzitým bola 4 mesiace na úrade práce a peniaze, ktoré mala našporené, sa minuli. Našla si prácu doma v okrese, ale nevedela doma fungovať. Tak si skúsila dať prihlášku na J. K. Y., tam ju prijali a presťahovala sa do S., kde aj slúži. Domov chodieva dva krát ročne na pár dní. S nebohým mali taký vzťah, že keď žalobkyňa v 2. rade chodila na strednú školu, tak ju vozil do školy, keď išiel do práce. Pomáhal jej s praxou, vedeli sa vždy porozprávať. Boli aj kolegovia v lyžiarskej škole a boli najlepší kamaráti. Po nehode sa jej život zmenil tak, že má veľký rešpekt, keď vidím kamióny, zaspáva so strachom a ešte s väčším, keď vie, že niekto z rodiny je na cestách. Nechodí na žiadne pohreby, lebo to nezvláda. V súčasnosti je žalobkyňa v 2. rade vydatá a má jedno dieťa, vo svojej malej dcérke vidí svojho brata.
36. Žalobkyňa v 3. rade mala v čase nehody 20 rokov. V čase, keď sa stala nehoda, pracovala v Q. pri sestre. Keď im to oznámili, išli hneď domov. Svoj vzťah s nebohým bratom opísala tak, že od desiatich rokov jej vynahrádzal otca, pomáhal jej vo všetkom, s hocičím, keďže mama chodila do práce ráno o 6.00 hod., zobúdzal ju a vozil do školy. Žalobkyňa v 3. rade v súčasnosti žije so žalobkyňou v 1. rade v spoločnej domácnosti, partnerský vzťah nemá. Po nehode sa jej život zmenil tak, že prácu si hľadá v okolí D., aby nemusela cestovať ďaleko. A celý život prispôsobuje tomu, aby doma nenechávala mamu samú. Oporou jej je mama a sestra.
37. Samotná výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť).
38. Čo sa týka samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyne i žalovaný poukazovali na predchádzajúce rozhodnutia súdov. Žalobkyne poukazovali na súdne rozhodnutia, ktorými súdy priznali žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy vo vyšších sumách, ako bolo súdom priznané v tomto konaní. V

tejto súvislosti sa súd stotožnil s názorom žalovaného, že uvedené rozhodnutia nemožno bez ďalšieho aplikovať na daný prípad, nakoľko v prípadoch, na ktoré poukazovali žalobkyne, sa zväčša jednalo o vzťah manžela/manželky, resp. maloletého dieťaťa a nebohého, ktorý má kvalitatívne iný charakter ako vzťah dospelého syna, resp. brata k pozostalým. Ani v jednom z prípadov, na ktoré poukázali žalobkyne, súd neidentifikoval vzťah pozostalej matky, resp. dospelých súrodencov k dospelému nebohému. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že v prípade ak sa jedná o vzťah manžela/manželky, resp. maloletého dieťaťa a nebohého, ktorý je charakteristický väčšou citovou a ekonomickou závislosťou, je dôvodné priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej sume ako v prípade vzťahu matka/dospelý súrodenec k dospelému nebohému. Na druhej strane žalovaný poukazoval na súdne rozhodnutia priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy v nižších sumách, ako bolo súdom priznané v tomto konaní. V týchto prípadoch sa jednalo o obdobné príbuzenské vzťahy medzi pozostalými a nebohým ako v prejednávanom prípade. V tejto súvislosti však súd poukazuje na to, že zväčša sa jednalo o staršie súdne rozhodnutia (prvostupňové rozhodnutia sú z rokov 2009 až 2014). Podľa názoru súdu je preto potrebné v danom prípade zohľadniť aj infláciu, resp. ceny a celkovo náklady na život, ktoré sa neustále zvyšujú, a teda súd má za to, že by sa mala primerane zvyšovať aj prípadná náhrada nemajetkovej ujmy.
39. Zároveň súd poukazuje na to, že k dispozícii sú i súdne rozhodnutia, ktorými bola priznaná nemajetková ujma v porovnateľnej výške, ako je tomu v prejednávanom prípade. V súdnom konaní vedenom Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 24Co/479/2012 (rozsudok zo dňa 13.11.2013) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 Eur otcovi za smrť syna pri dopravnej nehode. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 20.02.2013 sp. zn. 4Co/470/2011 potvrdil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 49.790,88 Eur rodičom (t.j. každému z rodičov po 24.895,44 Eur) za smrť 19 ročnej dcéry pri dopravnej nehode kvôli neupravenej vozovke (kameň prerazil čelné sklo na pasažierku auta). Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.10.2010 sp. zn. 2Cdo/154/2010 vyplýva, že v konaní bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 17.000 Eur každému z rodičov za smrť dcéry pri dopravnej nehode spôsobenej stavom vozovky. V súdnom konaní vedenom Krajským
súdom v Prešove pod sp. zn. 20Co/183/2014 (rozsudok zo dňa 26.05.2015) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15.000 Eur (obom rodičom) a 5.000 Eur (bratovi) za smrť syna/brata na základe trestného činu usmrtenia (prečin) pri dopravnej nehode. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.10.2012, sp. zn. 4Cdo/139/2011 vyplýva, že v konaní bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15.000 Eur (rodičia), 2 x 2.000 Eur (súrodenci) za smrť chodkyne na základe trestného činu usmrtenia (prečin) na prechode. V súdnom konaní vedenom Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 24Co/479/2012 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 Eur otcovi 18 ročného syna (chodec na diaľnici v strednej opitosti). V súdnom konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 17Co/212/2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 Eur každému z rodičov plnoletého syna (alkohol, zrazený chodec, vodič bez oprávnenia). Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1CdoGp/1/2016 vyplýva, že v konaní bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 Eur v spoločnej domácnosti žijúcemu plnoletému bratovi (opitý chodec na ceste). Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3CdoGp/1/2016 vyplýva, že v konaní bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 20.000 Eur (obom rodičom) a 10.000 Eur staršiemu súrodencovi (alkohol, opitý plnoletý, s rodičmi žijúci zomrelý, ktorý vedel o vodičovej opitosti). Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/139/2011 vyplýva, že v konaní bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15.000 Eur (obom rodičom) a 2 x 10.000 Eur súrodencom (chodkyňa zrazená na prechode pre chodcov, ktorá žila v spoločnej domácnosti so všetkými žalobcami).
40. Súd však zdôrazňuje, že nie je prípustná automatická paušalizácia súm priznávaných súdmi vo veciach obdobných, ako je vec prejednávaná. Každý prípad je totiž iný a východiskové princípy potrebné pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy súd posudzuje vždy vo vzťahu k okolnostiam, za ktorých sa udiali a následkom, ktoré vyvolali. Vzhľadom na všetky vyššie uvádzané skutočnosti, s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy u žalobkýň v danom prípade, súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade sumu 20.000 Eur. Súd pritom zohľadnil najmä to, že žalobkyňa v 1. rade je matkou nebohého, ktorý bol jej prvorodeným dieťaťom a zároveň jediným synom, ktorý s ňou žil v jednom spoločnom dome a pomáhal jej s každodennými povinnosťami, vrátane finančných záležitosti. Po smrti syna žalobkyňa v 1. rade musela vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc a doteraz je psychiatrickým pacientom. Vo vzťahu k žalobkyniam v 2. a 3. rade súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur. V prípade žalobkýň v 2. a 3. rade sa jednalo o porovnateľnú životnú situáciu, obe sestry boli v čase smrti nebohého dospelé a pracovali v zahraničí. Po smrti brata sa ich život zmenil, prišli domov a do zahraničia sa už nevrátili.
41. Podľa názoru súdu priznaním vyššie uvedených súm došlo k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkýň (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho

charakteru). Podľa ustanovenia článku 8 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromia a rodinného života. Aj v ústavnej rovine je zakotvená v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, ktorá je zaručená, pričom každý má právo na ochranu pred
neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Je nesporné, že medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Porušením práva jednej osoby môže dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie aj tej druhej z týchto osôb tvoriacich rodinné spoločenstvo. Zásahom do osobnostnej, emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je tak závažná ujma blízkej osoby, ako to je v danom prípade, zakladalo právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (uvedené už odznelo napr. v rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co/330/2012). Značná miera dotknutia (zásahu) osobnosti fyzickej osoby (tak ako to bolo v prípade žalobkýň) je potom dôvodom na priznanie peňažnej náhrady, pretože morálne zadosťučinenie nebolo postačujúce (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).
42. Napokon súd považuje za potrebné vyjadriť sa k tomu, že žalovaný poukazoval na to, že nebohý nebol v čase dopravnej nehody pripútaný. V tejto súvislosti súd poukazuje na znalecký posudok č. XX/XXXX (J.. J.. U. Ť., R..) a č. XX/XXXX (J.. J. X.), z ktorého vyplýva, že „zranenia, ktoré menovaný utrpel neboli zlučiteľné so životom a ani použitie bezpečnostného pásu by nedokázalo zabrániť vzniku so životom nezlučiteľných zranení, najkritickejším bolo pôsobenie ľavostranného násilia deformovanými konštrukčnými časťami vozidla s prienikom do priestoru vodiča“ (str. 15, 4. otázka). Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani použitie bezpečnostného pásu by nedokázalo zabrániť vzniku so životom nezlučiteľných zranení. Na základe vyššie uvedeného je teda zrejmé, že nepoužitie bezpečnostného pásu nebohého nemalo za následok smrť nebohého. Aj v prípade, ak by nebohý použil bezpečnostný pás, došlo by k zraneniam, ktoré boli nezlučiteľné so životom a mali za následok smrť nebohého. A teda aj v prípade, ak by nebohý bol pripútaný bezpečnostným pásom, následok by bol rovnaký (smrť nebohého). S ohľadom na uvedené súd dospel k záveru, že to, či nebohý bol alebo nebol v čase dopravnej nehody pripútaný bezpečnostným pásom, nemalo vplyv na samotný následok, a preto prípadné spoluzavinenie nebohého nezohľadnil.
43. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, keď úspešným žalobkyniam priznal voči neúspešnému žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu. Hoci § 255 CSP neobsahuje obdobné ustanovenie ako OSP (§ 142 ods. 3) podľa odborných výkladov (napr. Baricová, J. in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926) zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako mu ju prizná súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Výška nemajetkovej ujmy totiž závisí od úvahy súdu, ktorú nemožno nijako predvídať, pretože to objektívne nie je možné. Úspech vo
veci sa teda skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Rozhodujúcou skutočnosťou je v tomto prípade to, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov. Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Ako príklad takéhoto určenia výšky plnenia v závislosti od úvahy súdu sa aj v odbornej právnickej literatúre uvádza rozhodovanie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého súd určí výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (viď Občiansky súdny poriadok - Komentár, Eurounion, s.r.o., Bratislava 2010, str. 555) (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 5. augusta 2010, sp. zn. 3 M Cdo 14/2009). Uvedené potvrdzuje aj súdna prax, podľa ktorej aplikácia § 142 ods. 3 OSP (obdobne sa použije aj na § 255 ods. 1 CSP) prichádza do úvahy iba pri rozhodnutiach, ktoré zaväzujú na plnenie, a z nich iba pri tých, ktorými sa rozhoduje o výške plnenia. Nestačí, ak sa nimi rozhoduje iba o základe nároku. Súčasne musí byť splnená aj druhá podmienka, ktorou je závislosť vyčíslenia plnenia od úvahy súdu. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný

rozsah čiastočného úspechu strany sporu (v nepatrnej alebo prevažnej časti). O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní, odo dňa jeho doručenia, na tunajšom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).
Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.